

İstihare namazı üzerine

“İstihare namazı nasıl kılınır? Namaza nasıl niyet edilir? Birinci ve ikinci rek’atte neler okunur? Namaz bittiğinde hangi duâlar okunur? Duâ Türkçe yapılır mı? Namaz hangi saatte kılınırsa kabul olur? Rüya hangi saatte görülürse kabul olur? Hangi renkler hayırlı, hangi renkler şerlidir? Hayırlı renkler yanında başka renkler de görülürse olur mu?”

İstihâre, lügatte “hayır istemek” demektir. Hayır, herşeyin Hâlık’ı; geçmişin, şu ânın ve geleceğin mutlak Hâkim’i ve Sahibi olan Allah Teâlâ’dan istenir. Çünkü bizim her hâlimize, herşeyimize, her işimize, her ânımıza Cenâb-ı Allah mutlak sûrette vâkıftır. Bizim için hangi şeyin hayırlı olacağını, hangi şeyin şerli olacağını Cenâb-ı Hak bizden daha iyi bilir. Cenâb-ı Hak; “Umulur ki, hoşlanmadığınız bir şeyde sizin için hayır vardır. Ve umulur ki, sevdiğiniz bir şeyde sizin için şer vardır. Allah bilir; siz bilmezsiniz”¹ buyuruyor.

Bir iş yapmaya karar verdiğimizde Allah’tan hayırlısını isteriz. Aslında istihâre budur.

Bir şeyin hayırlısını isterken, iki rek’ât namaz kılmayı ve duâ yapmayı Resûlullah Efendimiz (asm) tavsiye buyurmuştur. Nazar ve niyet dünyevî olmamalıdır; aksi halde namazı kökten iptal eder. Çünkü kendisi başlı başına bir ibâdet olduğundan, netîcesi rızâ-i Hak’tır. Meyvesi ve faydaları uhrevîdir.² Hükümü sünnettir.

Câbir b. Abdullah’tan (ra) rivâyet edilen bir hadîste Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Sizden biriniz bir işe kalben azmettiğinde, farzın dışında iki rek’at namaz kılsın ve şöyle duâ etsin: ‘Allah’ım! İlmine güvenerek, Senden, hakkımda hayırlısını istiyorum. Kudretinle bana güç vermeni istiyorum. Sonsuz lütfunla bana hayır vermeni istiyorum. Allah’ım! Senin herşeye gücün yeter; ama ben güçsüzüm! Sen herşeyi bilirsin; ama ben bilmem! Sen her gizli şeyi, şuurumuzdan her uzak olan şeyi, pek yakından bilirsin, Sen Allâmu’l-Guyûb’sun. Allah’ım! İstediğim bu şey, (burada istenen şey ismen de zikrolunabilir) Senin ilminde, benim dînime, dünyâma, hayatıma, geleceğime, âhiretime, sonuma hayırlı ise bunu bana

takdir et ve kolaylaştır! Eğer bu iş, Senin ilminde benim dînîm, hayatım, sonum, dünyâm ve âhiretim için şerli ise, onu benden, beni de ondan uzaklaştır; beni vazgeçir! Her nerede hayır varsa, onu bana nasip et. Benim için hayır takdir eyle. Sonra da beni o hayırdan hoşnut ve râzı eyle!"³ Bu duâyı namazdan sonra Türkçe olarak yapmak mümkündür.

Bir iş hususunda kararsız kaldığımızda, işin sonucunun bizim için hayır mı, şer mi getireceğini kestiremediğimizde, işin iyi veya kötü olacağından emin olamadığımızda, sâlim düşünceler ve istişâreler sonucunda sağlıklı bir karara ulaşamadığımızda, Cenâb-ı Hakk'ın kalbimizi hayırlı olana yönlendirmesini ve kalbimizi yatıştırmasını istemek ve Allah Teâlâ'dan hayır dilemek için istihâre namazı kılabiliriz. Bedüzzaman Hazretlerinin, duâ ve ibadette tesbit ettiği temel prensipler çerçevesinde söylemek gerekirse⁴; Cenâb-ı Hak'tan "hayır" istemeye ihtiyaç duyduğumuz anlar,—gece veya gündüz fark etmez—istihâre namazının hususî vakitleridir.

Fakat sâlim düşünceyi ve istişâreyi çiğneyip geçmemelidir. Bir işin bize hayır mı-şer mi getireceğini az çok sezgilerimizle, salim aklımızla, sağlıklı düşüncelerimizle; bu olmadığında bilenlere danışarak, büyüklerle veya uzmanlarla ya da güvendiğimiz kimselerle istişâre ederek bilmemiz ve sonucunu tahmin etmemiz mümkündür. Bu yollar öncelikle denenmelidir. İstihâre namazını, hâşâ, fala bakar gibi kılmak veya fal gibi kabul etmek câiz değildir. Sonuç vermez.

İstihâre namazını kıldıktan sonra, kalbimizde bir yatkinlik, kararımızda bir ferahlık ve rahatlık, içimizde işin hayırlı olabileceğine dâir bir genişlik ve ümit doğarsa, Allah'a güvenerek o işe "Bismillâh" der ve ilk adımı atarız. Eğer içimizden sıkıntı ve darlık geçmez ise, kararsızlık hâli devam ederse, hayırlı olacağından emîn olmama durumu sürerse, gönlümüz hâlâ yatışmamışsa, istihâre namazını tekrar kılar ve Allah'a tekrar duâ ederiz. Böylece yedi defaya kadar istihâre namazının kılınabileceğine dâir Peygamber Efendimizden (asm) rivâyet vardır.⁵ İç sıkıntımız yine de geçmez ise, bu işin olumsuz ve hayırsız olacağına yorumlarız.

İstihâre namazında okunan özel bir sûre rivâyet edilmemiştir. Allah rızâsı için istihâre namazı kılmaya niyet edilir, her hangi iki rek'atli bir namaz gibi kılınır ve duâ yapılır. İbn-i Ömer'in, Peygamber Efendimiz'in (asm) "dünyâ ve içindekilerden daha hayırlı bulduğu" sabah namazının sünnetinde genellikle "Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn" sûresi ile "Kul hüve'llâhü ehâd" sûrelerini okuduğunu rivâyet etmesi üzerine; başta İmam-ı Gazâli olmak üzere âlimler istihâre namazında da bu sûrelerin okunmasının daha fazîletli olacağına hükmetmişlerdir.⁶

İstihâre namazı kılındıktan sonra uykuya yatılacak ve rüyâ beklenecek diye bir şart yoktur. Bunlar daha sonra ilâve edilmiş ve söz gelişi rüyâda beyaz veya yeşil görülürse hayra; siyah veya kırmızı görülürse şerre işâret sayılmıştır.

Ancak Peygamber Efendimiz (sav), bilhassa, “Namazdan sonra kalpten geçen mânânın ve oluşan kararlığın” hayra yorumlama açısından önemli olduğunu beyan buyurmuştur.⁷

SÜNNETLE YİRMİ DÖRT SAAT

Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki:

“Müslüman’ın Müslüman’a şu iç şeyi haramdır: Malı, ırzı ve kanı. Müslüman kardeşini hor görmesi kişiye kötülük olarak yeter.” (Müslim, Birr, 32)

Bu hadis-i şerife göre sünnet olan günlük davranışlarımız:

- 1- Müslümanın malına malımız gibi, ırzına ırzımız gibi, kanına kanımız gibi sahip çıkacağız.
- 2- Müslümanı hor görmeyeceğiz. Küçümsemeyeceğiz. İncitmeyeceğiz.
- 3- Müslümana karşı nazik ve kibar davranacağız.
- 4- Müslümana selâm vereceğiz. Selâmını alacağız. Hal ve hatırını soracağız. Hakkında iyilik temennâ edeceğiz.
- 5- Müslümana kötülük yapmaktan sakınacağız.
- 6- Kibirlenmeyeceğiz. Kendimizi hiçbir Müslüman’dan büyük görmeyeceğiz.

Dipnotlar:

- 1- Bakara Sûresi, 2/216,
- 2- Lem’alar, s. 136,
- 3- Buhârî, Teheccüd, 4/598.
- 4- Sözlere, s. 287.
- 5- Tecrit Terc. 4/143.
- 6- İhyâ, 1/566.
- 7- Tecrit Terc. 4/143.